

Johan Pieter (Jopie) Heyn Papousek is geboren op 27 augustus 1929 in Pematang Siantar, NOI. Hij was de zoon van Johann Gerrit Richard Papousek en Thyra Maria Henriette Kamerling (1907-1979). Zijn ouders trouwden in 1928 in Ginneken en Bavel. Het pasgetrouwde stel verhuisde naar Nederlands-Indië. Daar was zijn moeder lerares. Ze verhuisden in 1930 naar Laras en daar werd zijn broertje Peter Richard (1932) geboren. Later kreeg hij nog een broertje H.F. (Henkie) en een zusje Johanna (Anneke).

Zijn ouders zijn gescheiden en zijn moeder hertrouwde met Franciscus Johannes Heyn (1899-1970) en de kinderen namen zijn achternaam aan. Zijn stiefvader was landbouw ingenieur. Tijdens de mobilisatie was hij soldaat bij het 1e GB A & O. Hij werd krijgsgevangen genomen en geïnterneerd. Hun vader kwam terecht in kamp Bangkong.

Tijdens de oorlog werd Jopie met zijn moeder, 2 broertjes en zusje geïnterneerd in Kamp Tebing Tinggi. Deze plaats lag ongeveer 75 km ten oosten van Medan aan de kustweg. Dit kamp bestond uit een gevangenisgebouw dat al zes jaar, sinds 1936, was verlaten. Het was afgekeurd vanwege het grote aantal muskieten. De gevangenis bestond uit drie blokken (Nijkerk, het Hofje en Tebing) gevangeniszellen en -zalen met elk een eigen afgescheiden binnenplaats. Rondom het geheel was een omheining van prikkeldraad. Er waren twee kampen: de Gevangenis (voor vrouwen en kinderen) en een huis (voor mannen). Op 10 november 1943 gingen ze naar Poeloe Brayan.

Poeloe Brayan was een woonwijk voor personeel van DSM (Deli Spoorweg Maatschappij) in Medan. In Poeloe Brayan vond onderhoud plaats aan wagons en locomotieven. Het complex bestond uit 5 blokken: A, B, C (huizen voor inheemse employees van Deli Mij), D (huizen voor Europese employees van Deli Mij) en E (koelieloodsen en enkele huisjes). Poeloe Brayan is met kamp Brastagi het grootste interneringskamp voor vrouwen en kinderen op de Oostkust van Sumatra geweest.

In 1943 werd Blok E gebouwd. Dit kamp bestond uit 4 houten hongs met atapbedekking en muren van gevlochten bamboe. De huizen in dit kamp niet tegen regen bestand. Jopie kwam met zijn familie terecht in Hong IV van Blok E. Ena Govers-van den Berg en Guus Schut waren in juni 1943 gestart met welpenactiviteiten. Er konden toen zelfs twee hordes gevormd worden. Jaap Both, Jopie en Peter Heyn, Gerard Looyen waren

lid van de horde. Zeven welpen behaalden hier hun eerste ster. In maart 1944 werd een geanimeerde totemjacht gehouden, ondanks het vergaderverbod en tegenwerking van de kampleiding. Een gezamenlijke maaltijd besloot dit feest. In september 1943 werd ook een nieuwe padvindsterstroep opgericht die aangroeide tot 25 leden en floreerde tot aan de verhuizing naar Gloegoer. Leidsters waren Henrietta van Blommestein en Tineke Jakobs-Keulemans. Nettie de Gast, Henny W. Koning, Mounti Besnard en Carla de Groot waren hier padvindster.

Daarnaast startte een kabouterkring met 40 kabouters onder leiding van Hibou Hilligje Nelissen-Jakobs. Ze werd later opgevolgd door Oehoe mw. Sinningh. Erna von Gerhardt zat ook in Hong II en was voor de oorlog padvindster. Mogelijk dat ze als pionierster hielp met leiding geven. Op 22 februari 1944 werd tijdens Denkdag de belofte hernieuwd. DC Blommestein had voor de meisjes als bewijs briefjes gemaakt. Tien van deze briefjes zijn bewaard gebleven en terecht gekomen in het archief van het NIOD.

Omdat het kamp bij regen helemaal onder water kwam te staan, besloten de Japanners op 6 juli 1944 de 1000 gevangenen van Blok E te verplaatsen naar kamp Gloegoer II in Noord Sumatra. Als gevolg hiervan stopten de meisjestroep en de welpenhorde. In juni 1945 gingen ze van Gloegoer naar kamp Aek Paminke II. De 3 kampen van Aek Paminke bestonden uit barakken en lagen in de buurt van Rantau Prapat middenin rubberbossen, ongeveer 300 km ten zuiden van Medan (Noord-Sumatra).

Na de oorlog vertrok het gezin op 24 juli 1947 vanuit Batavia met de Sloterdijk naar Rotterdam.

Jopie trouwde met M.H. (Riet) van Bendegom. Hij was medewerker zuiver technische werken bij Rijkswaterstaat. In 1992 werd hij Ridder in de Orde van Oranje Nassau. Hij overleed op 30 augustus 2002 in Lelystad.

Meer informatie

[Geboorte Franciscus Johannes Heijn op 23 september 1899 te Utrecht, provincie Utrecht » Open Archieven](#)

[Archieven.nl - 2583 Stukken betreffende de padvinderij, o.a. in Poelaubrajan, 1934... \(NIOD Instituut voor Oorlogs-, Holocaust- en Genocidestudies\)](#)

[Japanse interneringskaarten | Nationaal Archief](#)

[Achter-kawat-en-Gedek.pdf \(s-i-d.nl\)](#)

[Tebing Tinggi \(japanseburgerkampen.nl\)](#)

[Medan \(japanseburgerkampen.nl\)](#)

[Tebing Tinggi | Stichting Noord Sumatra Documentatie \(noordsumatra42-45.nl\)](#)

[Poeloe Brayon | Stichting Noord Sumatra Documentatie \(noordsumatra42-45.nl\)](#)

[Medan \(japanseburgerkampen.nl\)](#)

[Rantau Prapat \(japanseburgerkampen.nl\)](#)

[Onderscheiding Johan Pieter Heijn papousek \(uit de periode 1815-1993\) » Open Archieven](#)

[Bredasche courant » 22 feb 1938 - Art. 54 | Delpher](#)

[Registratie Thyra Maria Henriette Kamerling op 18 juli 1907 te Breda » Open Archieven](#)

[Overlijden Franciscus Johannes Heyn op 27 juni 1970 te Breda » Open Archieven](#)

[De Telegraaf » 13 dec 1979 - Art. 226 | Delpher](#)

[brabantserfgoed.nl/collectie/object/stadsarchief-breda/d49eb27b9ee0d61ea9c69214f455d519b0a92461](#)

[T.M.H. Heyn-Kamerling - Ons Land](#)

[Huwelijk Thyra Maria Henriette Kamerling & Johann Anton Maria Papousek & Pieter Martinus Jozua Kamerling & Johanna Petronella Knibbeler & Grada Johanna Minkhorst & Johann Gerrit Richard Papousek op 25 september 1928 te Ginneken en Bavel » Open Archieven](#)

[Registratie Th.M.H. Kamerling-Papousek \(uit de periode 1836-1936\) » Open Archieven](#)

[De Sumatra post » 21 mei 1932 - Art. 70 | Delpher](#)

[Het nieuws van den dag voor Nederlandsch-Indië » 26 mei 1934 - Art. 105 | Delpher](#)

[Verslag van het bezoek aan J.G.R. Papousek over de herinneringen aan het kamp Bangkong, opgetekend door M. van Nuffelen, 1989. - Netwerk Oorlogsbronnen](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.